

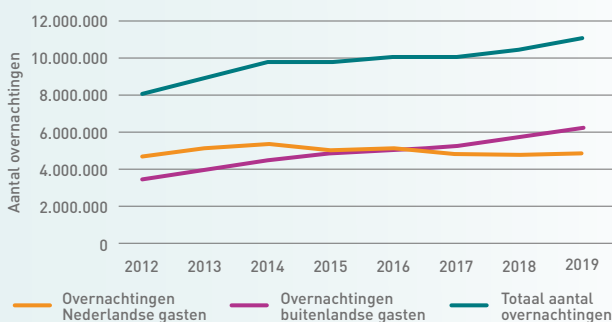
Kerncijfers Toerisme Zeeland 2019/2020

Ontwikkelingen verblijfstoerisme volgens het CBS

Het CBS telde in 2019 11,1 miljoen overnachtingen. Dit is zo'n 6% meer dan in 2018. Deze groei is voornamelijk te danken aan een toename van het aantal overnachtingen van buitenlandse gasten. Het aantal overnachtingen van buitenlandse toeristen is met 9% gegroeid t.o.v. 2018, naar 6,3 miljoen. Dit is het hoogste aantal overnachtingen van buitenlandse gasten tot nu toe. Duitse gasten zijn met ruim 4,7 miljoen overnachtingen de grootste groep buitenlandse bezoekers, gevolgd door de Belgen met ruim 1,2 miljoen overnachtingen. Samen genereren deze landen bijna 54% van het totale aantal overnachtingen in Zeeland. Gasten uit Nederland nemen 43.5% van het totale aantal overnachtingen voor hun rekening. Dit gaat om 4,8 miljoen overnachtingen.

Figuur 1
Ontwikkeling aantal overnachtingen in Zeeland

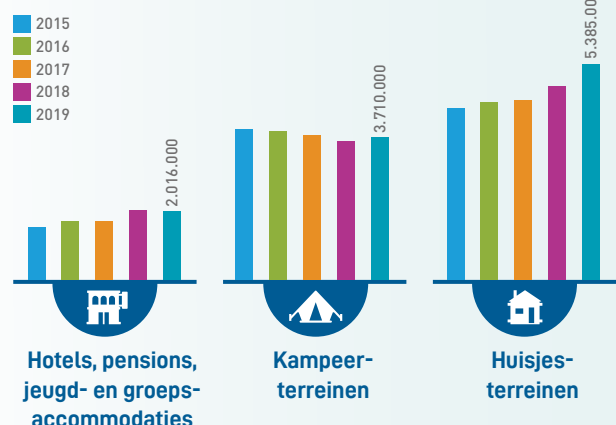

Bron: CBS, bewerkt door HZ Kenniscentrum Kusttoerisme

Ontwikkelingen per accommodatietype

In Zeeland groeit het aantal nachten op 'huisjesterreinen' (vakantiewoningen en verhuurchalets) fors: +12%. Dit accommodatietype groeit al jaren enorm in populariteit en het aanbod groeit ook flink mee: er is een toename van bungalowparken in Zeeland en daarnaast bieden steeds meer campings verhuurchalets aan. Al met al nam het aantal slaapplekken op de zogenaamde huisjesterreinen in vijf jaar met 18% toe. Het toeristisch kamperen en de hotels zagen allebei een groei van 3% van het aantal overnachtingen. Voor de campings kwam deze groei volledig uit het buitenland, het aantal Nederlandse kampeers bleef gelijk. Voor campings geldt dat het aantal toeristische kampeerplaatsen al enkele jaren daalt, mede door het toegenomen aanbod van verhuurchalets en bijvoorbeeld glamping-tenten. De omvang van het aanbod in de verblijfsrecreatie schommelt de laatste jaren. Dit wordt mede veroorzaakt door de omvorming van bestaande bedrijven, die tijdelijk gesloten worden voor bouw en verbouw. Door de tijdelijke sluiting daalt het aantal beschikbare slaapplekken, na opening stijgt het aantal weer.

Figuur 2
Ontwikkeling aantal overnachtingen per accommodatietype

Bron: CBS, bewerkt door HZ Kenniscentrum Kusttoerisme

In voorgaande jaren maakte HZ Kenniscentrum Kusttoerisme ook een eigen analyse van het aantal overnachtingen in Zeeland op basis van de cijfers uit toeristen- en forensenbelasting van de gemeenten, om zo een totaalbeeld te schetsen van het verblijfstoerisme. Vanwege de coronacrisis hebben veel gemeenten de definitieve aanslagen toeristenbelasting 2019 nog niet opgelegd, waardoor deze analyse nu nog niet kan worden gemaakt. Naar verwachting kunnen we deze analyse in het najaar alsnog maken.

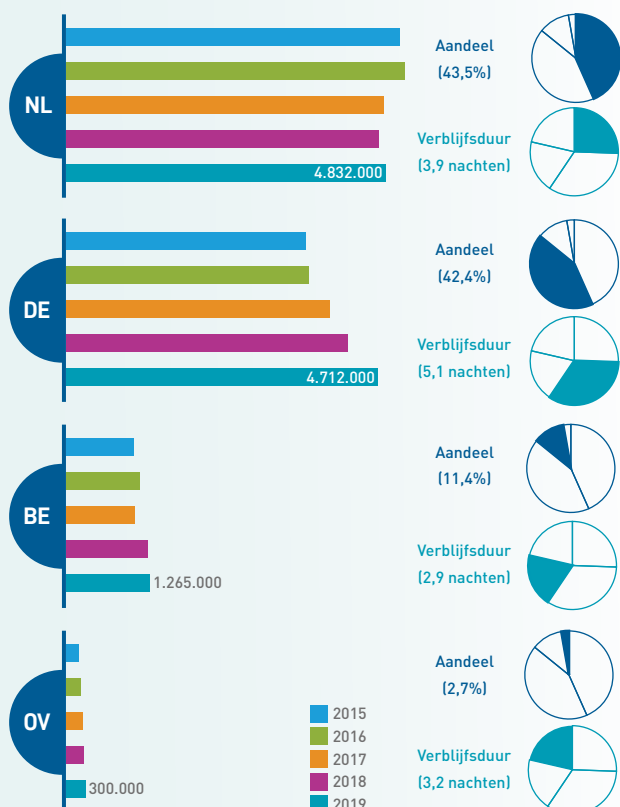
Ontwikkelingen per herkomstland

De groei van Duitse overnachtingen zet in Zeeland met 11% onverminderd door, door het hele jaar heen. Het aantal overnachtingen van Nederlanders steeg met 2%. Zeeland verliest hier wat marktaandeel, want de overnachtingen van Nederlanders in eigen land groeiden overall met 4,5%. Een derde belangrijk herkomstland voor Zeeland is België. Na forse groei in de voorgaande jaren, is de groei nu wat lager: +3%, vooral dankzij het Belgische bezoek aan Zeeland in voor- en naseizoen. Elders in Nederland nam het toerisme vanuit België harder toe: +7%. Hoewel Zeeland hier dus wat marktaandeel verliest, is Zeeland nog altijd de provincie met de meeste Belgische overnachtingen.

Kijkend naar verblijfsduur per herkomstland zijn er duidelijke verschillen. Waar Belgische gasten vooral korte (extra) vakanties in Zeeland doorbrengen, kiezen Duitsers Zeeland ook als bestemming voor hun lange zomervakantie. Nederlanders brengen zowel hun zomervakantie door in Zeeland als korte vakanties verspreid door het jaar.

Belgische gasten kiezen relatief vaker voor verblijf in een hotel, Duitse gasten kiezen relatief vaker voor de camping. Maar voor beide landen is verblijf in een vakantiewoning of verhuurchalet de meest populaire accommodatievorm.

Figuur 3
Ontwikkeling per herkomstland

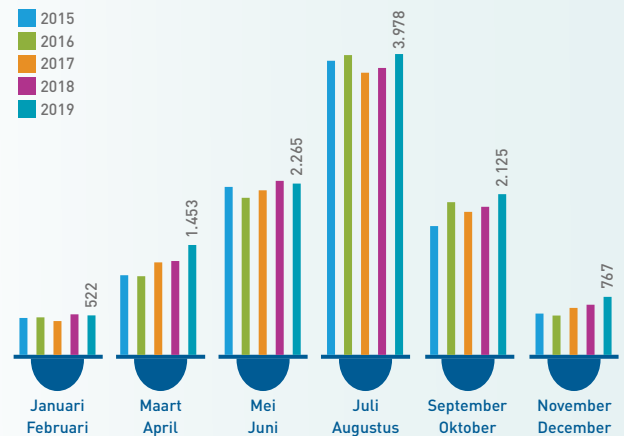

Bron: CBS, bewerkt door HZ Kenniscentrum Kusttoerisme

Seizoenspreiding

De groei van het toerisme in 2019 heeft met name plaatsgevonden in het vroege voorseizoen (maart/april) en het naseizoen (september tot en met december). Daarmee zet de trend door dat de schouderseizoenen sneller groeien dan het hoogseizoen.

Figuur 4
Seizoenspreiding overnachtingen in Zeeland

Bron: CBS, bewerkt door HZ Kenniscentrum Kusttoerisme

Prognose verblijfstoerisme 2020

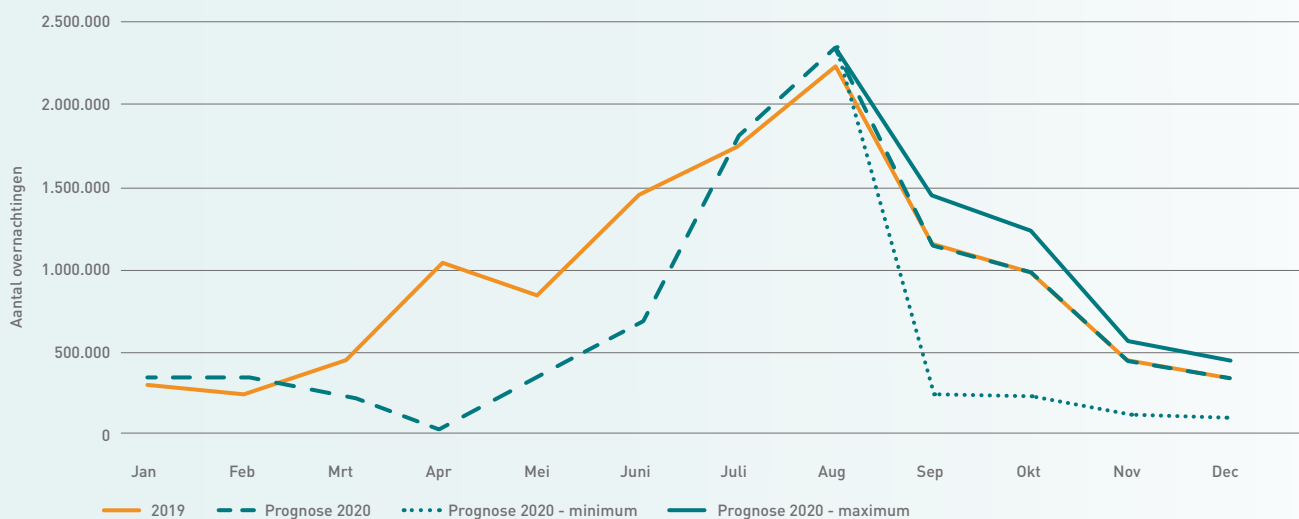
Toerisme is van grote betekenis voor Zeeland en in de afgelopen jaren was sprake van een stijgende lijn in het verblijfstoerisme. 2020 is een jaar anders dan alle andere jaren. De maatregelen tegen het coronavirus hebben een ongekende impact op de vrijetijdseconomie en zullen ook zichtbaar worden in alle toeristische cijfers voor dit jaar. HZ Kenniscentrum Kusttoerisme heeft op basis van alle beschikbare cijfers en informatie een verwachting gemaakt voor de uiteindelijke omvang van het verblijfstoerisme in Zeeland in 2020.

Laagseizoen (januari t/m maart)

Het CBS heeft voorlopige cijfers gepubliceerd over toerisme in de maanden januari tot en met april. Daarin is de impact van alle maatregelen meer dan zichtbaar. Januari en februari lieten samen nog een stijging zien in het aantal overnachtingen in Zeeland van 25% t.o.v. dezelfde periode in 2019. Nederland kondigde op 12 maart de eerste landelijke maatregelen tegen het coronavirus aan. Per 16 maart gold voor de Duitsers een verbod op niet-essentiële reizen naar Nederland en de Belgen volgden een dag later. Per 30 maart werden toeristische overnachtingen verboden in Zeeland. Maart kende door al deze maatregelen bijna een halvering van het aantal overnachtingen ten opzichte van 2019.

Figuur 5
Prognose overnachtingen in Zeeland

Bron: HZ Kenniscentrum Kusttoerisme, op basis van diverse bronnen

Voorseizoen (april t/m juni)

Het verbod op toeristische overnachtingen van de Veiligheidsregio Zeeland zorgde in april voor een historisch dieptepunt in het Zeeuwse verblijfstoerisme. Vanaf 1 mei is het verbod op toeristische overnachtingen stapsgewijs opgeheven. Per 16 juni zijn alle beperkingen beëindigd. Van 1 mei tot 16 juni waren veel verblijfsaccommodaties verplicht om dagelijks het aantal gasten door te geven in een registratiesysteem voor de Veiligheidsregio Zeeland. Dit geeft een goede basis voor een raming van de overnachtingen in mei en eerste helft van juni. Verwachting is dat het aantal overnachtingen in mei 60% lager en in juni 50% lager zal zijn. Per saldo heeft Zeeland zo in het eerste half jaar 2,5 miljoen overnachtingen 'verloren'.

Hoogseizoen (juli t/m augustus)

De 1,5 meter samenleving leidt tot enige beperkingen van de capaciteit en uit landelijke onderzoeken is bekend dat deze zomer minder mensen op vakantie gaan. Desondanks berichten Zeeuwse accommodatieaanbieders over een toename van het aantal boekingen voor het hoogseizoen. Er wordt een stijging van toeristen uit eigen land gemeld en ook het bezoek uit Duitsland en België herstelt zich snel.

Daarom is de verwachting dat het hoogseizoen van 2020 ongeveer 5% meer overnachtingen zal trekken dan 2019.

Naseizoen (september t/m december)

De ontwikkelingen rondom het coronavirus zijn nog erg onzeker, met name richting het najaar. Komt er een tweede golf van besmettingen of zijn alle maatregelen afdoende? Daarom zijn drie verschillende scenario's opgesteld voor het naseizoen:

- 1: Aantal overnachtingen is vergelijkbaar met 2019, ondanks de 1,5 meter samenleving.
- 2: Veel restricties vanwege tweede golf besmettingen, daarom forse terugval van overnachtingen.
- 3: Een toename van overnachtingen, vanwege mooi weer en 'inhalen' van vakanties.

Al met al zal het 'verloren' voorseizoen niet kunnen worden goedgehaakt in zomer en naseizoen. In vergelijking met de CBS-cijfers over 2019 – 11,1 miljoen overnachtingen – zal het aantal toeristische overnachtingen in 2020 uitkomen tussen 7 en 10 miljoen. Let wel: dit is exclusief particuliere verhuur, jachthavens en overnachtingen van gasten in hun eigen vakantie-accommodatie (tweede woning, stacaravan etc).

De maatregelen tegen het coronavirus raken het toerisme en de vrijetijdssector in Zeeland verschrikkelijk hard. De afgelopen maanden heeft HZ Kenniscentrum Kusttoerisme samen met andere partijen meermaals onderzoek gedaan naar de impact. Uit de gecombineerde resultaten ontstaat een beeld voor de verschillende deelsectoren.

Verblijf

De verblijfsaccommodaties hebben grote impact ondervonden van het verbod op recreatief nachtverblijf per 30 maart en de gefaseerde heropening in de periode van 1 mei tot 16 juni. Het herstel gaat nu snel, maar het verlies uit het voorseizoen kan niet worden ingehaald gedurende zomer en najaar. Dit verlies gaat direct ten koste van de marge en het investerend vermogen voor de komende jaren. Een kans ligt in de toestroom van Nederlandse vakantiegangers, die hun vakantie normaliter in het buitenland doorbrengen: kunnen we deze mensen binden voor de toekomst?

Vermaak

Attracties, musea en andere recreatieaanbieders kenden grote verliezen in het voorseizoen door verplichte sluiting en vele beperkingen na heropening. Zij ondervinden bovendien een langdurig effect van de 1,5 meter samenleving; door alle maatregelen kunnen zij veel minder bezoekers ontvangen. Daarom worden ook in de zomer en najaar aanzienlijke omzetverliezen verwacht.

Watersport

Lichtpuntje is er in de watersport. De media berichten over de toegenomen verkoop van boten en overige watersportmaterialen. Na jaren van terugloop en vergrijzing van de markt, lijkt nu een nieuwe doelgroep te ontstaan, die recreëren op het water (her)ontdekken. Dit biedt kansen voor de komende jaren.

Horeca

Restaurants en cafés moesten van 15 maart tot 1 juni verplicht sluiten en hadden te maken met beperkingen na heropening. Ook na de versoepelingen van 1 juli ondervinden zij een langdurig effect van alle coronamaatregelen: de capaciteit is beperkt vanwege de 1,5 meter samenleving en de reguliere bedrijfsvoering wordt belemmerd. Uit het onderzoek in de Zeeuwse steden bleek dat de horeca in de steden in de maanden maart t/m augustus 30% van hun jaaromzet denkt te verliezen. Dit beeld zal elders in Zeeland vergelijkbaar zijn.

Detailhandel

Zeeuwse winkeliers zijn voor hun omzet sterk afhankelijk van het toerisme en het ontbreken van toeristen in het voorseizoen had grote impact op de inkomsten. De detailhandel in de Zeeuwse steden verwacht in de maanden maart t/m augustus 26% van hun jaaromzet te verliezen, waarbij het omzetverlies in de winkels in de kern Sluis zelfs oploopt naar 38%. Het omzetverlies zal in andere Zeeuwse regio's ook in deze bandbreedte vallen.

Naast alle financiële gevolgen van de coronacrisis is er ook impact op de beleving van gasten. Deze wordt aangetast door de vele maatregelen, waardoor spontaniteit en sfeer onder druk staan. Dit heeft impact op de beleving van vakanties en vrije tijd in Zeeland. De toerisme- en vrijetijdssector is van groot belang voor Zeeland, zowel economisch als qua leefbaarheid. Als gevolg van de coronacrisis twijfelt een substantieel deel van de ondernemers over hun overlevingskansen. Dit zou grote impact op de sector hebben, maar ook op (de economie van) Zeeland als geheel.

Colofon

© 2020, Kenniscentrum Kusttoerisme

Deze publicatie is mede mogelijk gemaakt door Provincie Zeeland.

Bij het samenstellen van deze publicatie is de grootste zorgvuldigheid betracht. Kenniscentrum Kusttoerisme is echter niet aansprakelijk voor enige directe of indirecte schade als gevolg van de aangeboden informatie in deze publicatie.

Kenniscentrum Kusttoerisme

p/a HZ University of Applied Sciences

Postbus 364, 4380 AJ Vlissingen

Telefoon: 0118 - 489 756

E-mail: kenniscentrumtoerisme@hz.nl

Website: www.kenniscentrumtoerisme.nl

Bronnen

- CBS (2020). Statistiek Logiesaccommodaties. Geraadpleegd via opendata.cbs.nl
- Kenniscentrum Kusttoerisme (2020). Economische impact corona op toerisme in Zeeland
- Kenniscentrum Kusttoerisme (2020). Economische impact coronacrisis op Zeeuwse steden
- Kenniscentrum Kusttoerisme (2020). Economische impact coronacrisis op Zeeuwse vrijetijdseconomie (vervolgonderzoek)

